

Bijlage 2

STANDPUNT NATUURPUNT AFDELING LAND VAN REYEN in verband met het BERMPROJECT IN MORSTEL

(Gebaseerd op het standpunt van Natuurpunt Land van Reyen kern Mortsel)

Vooraf

Op de vergadering van 18 december 2003 werd het bestuur van Natuurpunt Land van Reyen.

geïnformeerd over de plannen van het bermproject en formuleerde hierover het volgende standpunt.

Voorafgaand aan het standpunt wenst onze afdeling te beklemtonen dat het bermproject gelukkig een einde maakt aan het gevaar dat steeds dreigde om de berm vooralsnog af te breken en te laten plaats ruimen voor een verbreding van de militaire baan. (R 11) Jarenlang is hier vanuit Mortsel voor geijverd en hebben plaatselijke werkgroepen en milieu-activisten moeten vechten voor het behoud van de bermen.

Natuurpunt Land van Reyen is dan ook verheugd dat het huidige stadsbestuur de groene invulling van de bermen verder wil zetten en hiervoor een subsidie heeft kunnen bekomen van het Vlaamse gewest. De invalshoek "natuurverbindingsgebied" is positief en verdient meer dan onze goedkeuring.

Het behoud van natuur binnen een stedelijke omgeving, in casu het grondgebied van de stad Mortsel, is van wezenlijk belang voor de eigen inwoners. Dit project zet een deur open naar natuurontdekking buiten onze stadsgrenzen, via fietspaden en natuurverbindingsgebieden.

De algemene overlegcultuur van Natuurpunt Vlaanderen indachtig wil onze afdeling graag meewerken aan een ecologische invulling en aanvulling van de bestaande plannen. Als natuurvereniging zijn we als de besten geplaatst om de ecologische effecten te beoordelen en voorstellen te doen om de ecologische waarde te verhogen of - waar nodig - resoluut te vrijwaren. Wij zijn zo vrij te denken dat we in ons standpunt in naam van de natuur spreken. Natuur die het in een verstedelijkte omgeving moeilijk heeft en daarom nood heeft aan een forse woordvoerder.

Standpunt

In het standpunt formuleren we een aantal voorstellen en suggesties. De kern van deze voorstellen heeft uiteraard te maken met de zorg voor Klein-Zwitserland. Dit klein en kwetsbaar natuur- en stiltegebiedje dat Mortsel rijk is, moet in de eerste plaats ten goede komen aan de eigen inwoners en als natuurgebied voor fauna en flora leefbaar gehouden blijven!

aanleg van een fietspad

Natuurpunt afdeling Land van Reyen gaat er mee akkoord dat er een weg, slechts geschikt voor de zachte weggebruiker (wandelaar en fietser, met een evident verbod voor gemotoriseerd vervoer) over de berm van Wilrijk richting Borsbeek, mag komen. Zulk een fietspad moet dan uiteraard uit 'zachte' materialen aangelegd worden, de fietser (en zeker de mountainbiker/crossfietser) moet ontmoedigd worden om het pad ter hoogte van Klein-Zwitserland te verlaten. Dit kan op verschillende manieren gebeuren.

Er moet eerst en vooral een voldoende en natuurlijke afscherming worden aangelegd die belet dat fietsers afdwalen en experimentele routes in het natuurgebied aanboren.

(Bij wijze van voorbeeld wordt verwezen naar het fietspad dat een paar jaar geleden aangelegd werd, helemaal aan de rand van het kastanjebosje tussen het zwembad en de sporthal. Sindsdien bleek het kastanjebos veel minder overlast te verwerken gekregen te hebben.)

Ten tweede wensen we daar geen verlichtingspalen. Ze zouden de natuur te zeer verstoren en er is al lichtvervuiling genoeg.

traject van het fietspad

Onze afdeling maakt zich ook grote zorgen over het traject van het fietspad dat dwaars door Klein-Zwitserland zou lopen. Daarom stelt de afdeling voor dat er samen met de stad gezocht wordt naar goede alternatieven voor een traject door of langsheen Klein-Zwitserland.

Enkele mogelijke voorstellen zijn:

1. Het fietspad zou kunnen afdalen aan de hoeve Dieseghem en dan verder via het bestaande tunneltje aan de beschuttende werkplaats De Brug de Waasdockstraat vervoegen.
2. Het fietspad zou vanaf de doorsteek aan de Heirbaan kunnen verder lopen achter de industriepanden (de voormalige Massivegebouwen) - wat gebeurt er met de poel als de werf naar de Heirbaan verhuist? - naar de Drabstraat en aansluiting geven op de geplande fietstunnel ter hoogte van de electriciteitscentrale.
3. Het fietspad zou vanaf diezelfde doorsteek kunnen verder lopen via de Wouter Volckaertstraat.

Verbindingselementen: bruggen en tunnels

De afdeling Land van Reyen is er van overtuigd dat een nieuwe fietsbrug over de spoorweg een te grote technische ingreep in de natuur met zich zou meebrengen. Enerzijds zou het een goede zaak kunnen zijn dat een nieuwe ecologische verbinding tussen Kl.Zw. en het terrein achter het kerkhof tot stand kon komen, maar anderzijds, als men dat ook open wil stellen voor fietsers, moet men een immens grote ingreep in het landschap doen: een helling van minstens zeven meter overbruggen! Ook hier moeten we met de stad zoeken naar een goed alternatief. De afdeling stelt voor een ecobrug te overwegen en is bereid mee te werken aan de conceptie en uitwerking.

De afdeling adviseert aan de stad om van het hele verbingsgebied één Natuurverbingsgebied te maken met Hoeve Dieseghem als een soort 'bezoekerscentrum' waar informatie kan gegeven worden en waar natuurwandelingen kunnen starten. Dit werd ook reeds opgenomen in het Cultuurbeleidsplan. Klein-Zwitserland blijft daarbij het centrale kernnatuurgebied. Natuurpunt Land van Reyen wijst er ook op dat de natuur gebaat is bij kleine ingrepen die vaak een hoge ecologische waarde hebben. Zo is het beter om pro-actief te werken en bijvoorbeeld in de ontwerpfase van de bruggen en de andere verbingsstructuren al aan de effecten voor flora en fauna te denken. Een sensibilisatie van de architecten en ingenieurs die de plannen zullen uittekenen is alleszins noodzakelijk en het stadsbestuur zou dit in de opdracht duidelijk moeten formuleren. Natuurpunt kan zo nodig voorbeelden aangeven en suggesties doen.

Bestemming van het door de stad aangekochte gebied

Op het laatste deel van het Morstelse traject loopt het fietspad doorheen het recent door de stad Mortsel aangekochte gebied achter het kerkhof van de Krijgsbaan.

Natuurpunt sluit zich in dit verband aan bij de standpunten die hierover in de Milieuraad van Morstel (datum..) en van Gecoro (datum..) zijn ingenomen. Deze pleitten beide voor een maximale natuur-invulling van het gebied.

Natuureducatie

Natuurpunt Land van Reyen onderkent de moeilijkheden om in een sterk verstedelijkt gebied een eigen plaats voor de natuur af te dwingen. Daarom zijn sensibilisatie en educatie zo belangrijk. Wij raden het stadsbestuur aan om het fiets- en wandelpad op de berm aan te grijpen als een extra kans voor educatie. Kleine borden kunnen hier en daar langs de route worden opgesteld om de fietsers en vooral de wandelaars over de natuur te leren en ze er enthousiast voor te maken.

Mortsel 15 januari 2004